

***Europe Direct je služba na pomoc pri hľadani odpovedí na
otázky o Európskej únii.***

Bezplatné telefónne číslo (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Za poskytnutie informácií sa neplatí, podobne ako za väčšinu hovorov (niektorí mobilní operátori, verejné telefónne automaty alebo hotely si však môžu účtovať poplatok).

Viac informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie 2015

ISBN: 978-92-9240-667-7

ISSN: 1977-2580

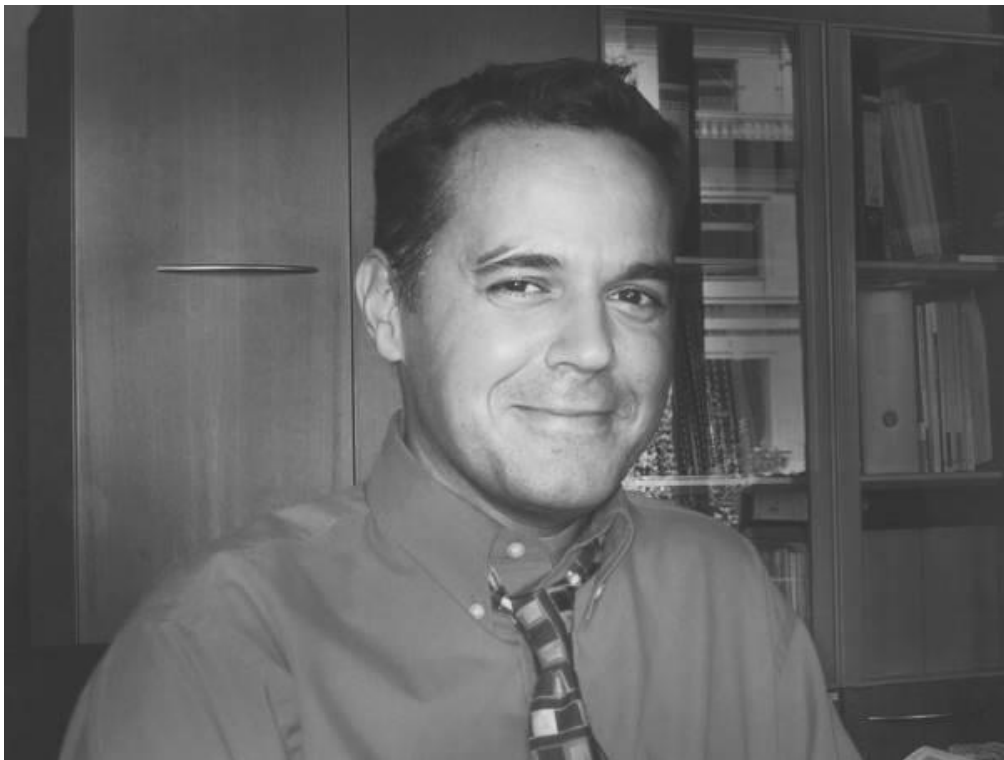
doi: 10.2802/985977

© Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci 2015

Reprodukcia je povolená s podmienkou uvedenia zdroja.

Dr. Eusebio Rial González

Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA) v roku 2014 prišla o veľmi obľúbeného a rešpektovaného zamestnanca. Dr. Eusebio Rial González, vedúci oddelenia prevencie a výskumu, zomrel 18. decembra na rakovinu vo veku len 48 rokov. Od roku 2003, keď začal pracovať v agentúre EU-OSHA, stál v popredí jej činnosti pri zlepšovaní bezpečnosti a ochrany zdravia na európskych pracoviskách a pomáhal v mnohých hlavných projektoch: Kampaň Zdravé pracoviská v rokoch 2014 – 2015 – Zdravé pracoviská bez stresu; Európsky prieskum podnikov v kontexte nových a vznikajúcich rizík (ESENER); Interaktívny online nástroj na hodnotenie rizík (OiRA) a webová platforma OSHwiki. Bol nielen veľmi váženým kolegom, ale pre mnohých z nás aj drahým priateľom, a veľmi nám chýba.

Rok, ktorý sa skončil tak smutne, sa začal mnohými udalosťami, na ktoré sme sa tešili: bol prijatý nový viacročný strategický program agentúry EU-OSHA na obdobie rokov 2014 – 2020, ktorý poskytuje jasný prehľad o tom, ako čo najlepšie propagovať bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (BOZP) v zložitom podnikateľskom prostredí. Uznanie na vysokej úrovni a podporu našej práce nám prejavil Európsky parlament, keď nás v januári oficiálnou návštevou poctil jeho predseda Martin Schulz, ktorý prišiel do Bilbaa, aby sa z prvej ruky dozvedel o činnostiach agentúry. Naše nové priestory v obvode Miribilla v Bilbau 31. marca slávnostne otvoril László Andor, eurokomisár pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie. V rovnaký deň bola podpísaná dohoda o sídle medzi agentúrou EU-OSHA a Španielskym kráľovstvom, ktorou sa zabezpečilo Bilbao ako náš domov z dlhodobého hľadiska. V júni bol prijatý dlho očakávaný strategický rámec EÚ pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci na obdobie rokov 2014 – 2020. Jeho strategické ciele sú presne nastavené na kľúčové oblasti práce agentúry EU-OSHA.

1 Predvídať zmenu

V roku 2014 uverejnila agentúra EU-OSHA dôležitý prehľad vyplývajúci z najnovšieho rozsiahleho prognostického projektu: [Súčasná a vznikajúca riziká v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci \(BOZP\) v odvetví zdravotnej starostlivosti, vrátane domácej a komunitnej starostlivosti](#). Upozorňuje sa v ňom na výzvy, ktorým odvetvie čelí, vrátane rastúceho dopytu po zdravotnej starostlivosti a väčšej potreby dlhodobej starostlivosti, nedostatku kvalifikovaných a skúsených odborníkov a rastúceho využívania technológií, ktoré si vyžadujú nové zručnosti.

V súvislosti s ďalším prognostickým projektom bola uverejnená ďalšia dôležitá správa: Zistenia súhrnnej štúdie o vznikajúcich trendoch v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia na pracovisku ([Súhrnná štúdia na účel prognózy nových a vznikajúcich výziev v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci \(BOZP\)](#)). Tri témy, ktoré boli identifikované ako témy s potenciálom stať sa predmetom ďalšej prognostickej štúdie, boli: vplyv informačných a komunikačných technológií na BOZP; trendy v riadení ľudských zdrojov a vplyv finančnej krízy na bezpečnosť a ochranu zdravia na pracovisku.

Identifikovanie a nastavenie výskumných priorít umožňuje lepšiu koordináciu výskumu a efektívnejšie využívanie zdrojov. Na tento účel agentúra EU-OSHA zaradila do užšieho výberu v rámci svojho dlhodobého projektu o prioritách výskumu v oblasti BOZP najdôležitejšie priority vymedzené vo svojej [správe za rok 2013](#) a vypracovala stanoviská k spomínaným témam, ako je napríklad „prevencia už v návrhu“, s cieľom upozorniť na profil bezpečnosti a ochrany zdravia na pracovisku výskumných pracovníkov.

2 Fakty a čísla

Práca v teréne pre druhé vydanie prieskumu ESENER, ESENER 2, sa skončila podľa plánu v roku 2014. V 36 krajinách sa uskutočnilo približne 50 000 rozhovorov, čo predstavuje v porovnaní s prvým vydaním podstatné zväčšenie veľkosti vzorky. Správy o zisteniach budú uverejnené v roku 2015. V januári 2014 boli uverejnené odporúčania vyplývajúce z [hodnotenia prieskumu ESENER 1 po skúšaní](#) a boli začlenené do prieskumu ESENER 2.

Predbežné výsledky pilotného projektu na základe mandátu Európskeho parlamentu s názvom *Bezpečnejšia a zdravšia práca v každom veku* — bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci v kontexte starnúcej pracovnej sily, boli prezentované na konferencii v Európskom parlamente v decembri 2013 a [protokol](#) bol uverejnený na webovej stránke agentúry EU-OSHA v januári 2014. Ďalšia analýza výsledkov sa uskutoční v roku 2015 a záverečná konferencia sa bude konať v septembri. Táto téma je taká významná v každom veku, že bude témou kampane *Zdravé pracoviská na obdobie rokov 2016 – 2017 – Zdravé pracoviská pre každý vek*.

Úvodná práca pre projekt s názvom *Zlepšenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v mikropodnikoch a malých podnikoch v Európe* bola dokončená v roku 2014. Cieľom je určiť kľúčové podmienky, ktoré vytvárajú prostredie, v ktorom sa dá významne zlepšiť riadenie BOZP. Komplexné preskúmanie bude uverejnené v roku 2015.

V januári zorganizovala agentúra EU-OSHA v Paríži v spolupráci s Francúzskou agentúrou pre potraviny, životné prostredie a bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci ANSES, seminár o rizikách poškodenia reprodukcie. Na konci roka bola uverejnená metodická správa o rakovine súvisiacej s prácou, [Expozícia karcinogénom a rakovina súvisiaca s prácou: preskúmanie metód hodnotenia](#). Ďalší podobný seminár sa konal v Bruseli v októbri, tentokrát ako úvod k štúdiu veľkého rozsahu týkajúcej sa pracovnej záťaže z dôvodu choroby. Jednou zo zdrazňovaných tém boli kontrolné a signalizačné systémy. Pomocou nich sa identifikujú choroby, ktoré v súčasnosti nie sú v zozname chorôb z povolania, ale v prípade ktorých sa môže ukázať, že súvisia s prácou. Včasnou identifikáciou sa zvyšuje informovanosť, čo znamená, že pracovníci postihnutí týmito chorobami majú väčšiu pravdepodobnosť, že dostanú kompenzáciu.

V roku 2014 boli uverejnené dve významné správy o práci agentúry v oblasti nákladov a prínosov týkajúcich sa BOZP: v máji [Odhad nákladov súvisiacich s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania – prieskum metodík](#), po ktorom v júni nasledovalo stretnutie expertov, na ktorom sa prerokovali zistenia; v septembri [Podnikateľský zámer pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci – analýzy nákladov a prínosov zásahov v malých a stredných podnikoch](#)“ priniesol presvedčivý zámer pre dobré riadenie BOZP, po ktorom nasledovala neskôr v danom mesiaci konferencia s názvom [Investície do BOZP – ako prínosy prekonávajú náklady](#).

3 Nástroje na riadenie BOZP

V roku 2014 dosiahli nástroje OiRA veľké pokroky: uverejnených bolo 47 nových nástrojov a prekonal sa tak cieľ na úrovni 35, a vo vývoji je ďalších 30. Zorganizovalo sa štrnásť seminárov na propagáciu nástrojov OiRA alebo osobitných odvetvových nástrojov pre malé a stredné podniky (MSP). V decembri sa konala konferencia pod záštitou talianskeho predsedníctva Rady EÚ (*Ako spojiť rast a konkurencieschopnosť podnikov v časoch krízy a zároveň podporovať bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci*), ktorá zahŕňala seminár venovaný nástrojom OiRA. Ďalšie uznanie o ich významnosti prišlo v podobe ich uvedenia v novom strategickom rámci EÚ pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci ako dôležitého príspevku, ktorý pomáha MSP dodržiavať požiadavky BOZP.

4 Zvyšovanie informovanosti

Kampaň Zdravé pracoviská na obdobie rokov 2014 – 2015, Zdravé pracoviská bez stresu, bola spustená 7. apríla v Európskej komisii v Bruseli. Webová stránka kampane, ktorej zdroje sú v 25 jazykoch, bola sprístupnená v ten istý deň. Na nasledujúci deň sa konalo stretnutie týkajúce sa partnerstva v kampani a otvorila sa ponuka oficiálneho partnerstva kampane. Do systému sa zapojilo viac ako 100 partnerov kampane a viac ako 30 mediálnych partnerov, ktorí sa zapojili, aby prispeli k propagácii kampane.

Na základe úspechu prvého seminára referenčného porovnávania, ktorý sa konal počas kampane v rokoch 2012 – 2014, vytvorila agentúra EU-OSHA riadiacu skupinu a ďalšie tri podujatia sa konali v roku 2014, pričom hosťiteľmi boli spoločnosti Heineken, LEGO a Toyota. Na rok 2015 sú už naplánované ďalšie tri podujatia so spoločnosťami ako hosťiteľmi.

Európska cena za dobrú prax je hlavným bodom každej kampane Zdravé pracoviská. Po prvý raz bol aktuálny ročník ceny otvorený pre oficiálnych partnerov kampane. Víťazi boli vybraní spomedzi 50 subjektov, ktoré boli vybrané na ďalšie posúdenie na zasadnutí poroty v januári 2015 a slávnostné odovzdávanie cien bolo v apríli 2015.

Európsky týždeň pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci sa konal od 20. do 24. októbra a jeho súčasťou boli podujatia a aktivity zorganizované počas týždňa, ktoré boli zamerané na zvládanie pracovného stresu. Samotné španielske koordinačné stredisko zorganizovalo viac ako 50 iniciatív – od školiacich kurzov a seminárov po premietania filmov a mediálne podujatia.

Agentúra EU-OSHA podporuje svoje národné koordinačné strediská prostredníctvom balíka podpory pre európsku kampaň a poskytovaním množstva materiálov ku kampani: V roku 2014 bolo distribuovaných 88 720 predmetov s logom kampane, 476 125 publikácií v 25 jazykoch, 62 stánkov ku kampani a 15 výstavných súprav.

Okrem oficiálnej príručky o kampani, brožúrky a letáku predstavovali hlavné výstupy z kampane na roky 2014 – 2015 film [Napo v ... Keď útočí stres](#); [Elektronické usmernenie k riadeniu stresu a psychosociálnych rizík](#); najnovšie preskúmanie s názvom [Výpočet nákladov na pracovný stres a psychosociálne riziká](#); a správa uverejnená spolu s nadáciou Eurofound [Psychosociálne riziká v Európe: výskyt a stratégie v oblasti prevencie](#).

Paul Lacoste, víťaz filmovej ceny Zdravé pracoviská 2014 na Medzinárodnom festivale dokumentárnych a animovaných filmov v Lipsku (DOK Leipzig)

Christa Sedlatschek, riaditeľka agentúry EU-OSHA; László Andor, komisár pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie; Vasilis Kegeroglou, zástupca ministra na Ministerstve práce, sociálneho zabezpečenia a starostlivosti, ktorý zastupuje grécke predsedníctvo v EÚ, počas tlačovej konferencie na úvod kampane Zdravé pracoviská v Bruseli v apríli 2014.

Už sa začalo pracovať na kampani Zdravé pracoviská na roky 2016 – 2017, *Zdravé pracoviská pre každý vek*, ktorá je zameraná na propagovanie udržateľnej práce a zdravého starnutia. Dohodol sa rozsah a ciele kampane a agentúra EU-OSHA zadala vývoj elektronickej online príručky na podporu podnikov v riadení BOZP v kontexte starnúcej pracovnej sily.

V poradí už šiesty rok agentúra EU-OSHA sponzorovala filmovú cenu Zdravé pracoviská na festivale dokumentárnych filmov DOK Leipzig, ktorý sa konal v novembri. Cena bola udelená za film *Harvest* od Paula Lacostu o skupine sezónnych pracovníkov, ktorí oberajú hrozno na juhu

Francúzska. Film bol vybraný preto, ako odzrkadľuje neistý a meniaci sa svet práce a aký je relevantný v súvislosti s témou kampane na roky 2014 – 2015, ktorou je pracovný stres. Agentúra takisto zabezpečila, že film *C(us)todians* od Alyho Muritibu, o pracovnom živote v brazílskej väznici, ktorý vyhral predtým, bol titulkovaný v 13 jazykoch a distribuovaný do koordinačných stredísk.

Po úspešnom úvode v roku 2014 bola iniciatíva s názvom Napo pre učiteľov v roku 2014 predĺžená. Online balík je zameraný na deti na základnej škole vo veku 7 až 11 rokov a poskytuje zdroje na pomoc učiteľom pri oboznamovaní detí s bezpečnosťou a ochranou zdravia v ranom veku. Hodnotenie iniciatívy bolo zadané v roku 2014 a výsledky budú uverejnené v roku 2015.

Jedným z dôležitých bodov v roku 2014 bola účasť agentúry EU-OSHA na XX. Svetovom kongrese o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci vo Frankfurte 24. až 27. augusta. Vo svojom stánku prezentovala OSHwiki, nástroje OiRA a kampaň Zdravé pracoviská na roky 2014 – 2015. Zamestnanci sa zúčastnili siedmich stretnutí vrátane sympózia o psychosociálnych rizikách, ktoré zorganizovala agentúra.

XX. Svetový kongres o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v roku 2014 vo Frankfurte

5 Znalosti o vytváraní sietí

Platforma [OSHWiki](#) je prvá webová platforma, ktorá umožňuje používateľom zostavovať a vymieňať si v rámci spolupráce poznatky o BOZP a poskytuje odborníkom v oblasti BOZP nový spôsob vytvárania sietí online. Články píše len akreditovaný autori, aby sa udržiavala kompetentnosť a integrita stránky. OSHwiki je navrhnutá tak, aby poskytovala informácie o všetkých dôležitých témach BOZP a po celý čas je zásobovaná novými článkami OSHwiki. Jej spustenie vyvolalo veľký záujem a mediálne pokrytie a v roku 2014 bolo akreditovaných viac ako 100 nových autorov.

6 Vytváranie sietí a komunikácia

Po prvý raz v roku 2014 bola kampaň Zdravé pracoviská podporená integrovanou kampaňou v sociálnych médiách vrátane produktov kampane, ktoré boli osobitne vyvinuté pre sociálne médiá, ako sú infografiky a videá. Počiatočné číselné údaje boli veľmi povzbudivé: za prvé štyri mesiace od spustenia kampane bol počet návštev na webovej lokalite kampane trojnásobne vyšší ako za rovnaké obdobie počas predchádzajúcej kampane.

Na prelome rokov mal používateľský účet agentúry EU-OSHA na YouTube jasne viac ako 1 000 odberateľov, jej stránka na

Facebooku zaznamenala viac ako 17 000 lajkov, na účte na Twitteri ju sledovalo viac ako 11 500 ľudí a na LinkedIn 5 290 ľudí – všetky údaje boli v porovnaní s predchádzajúcim rokom výrazne vyššie.

Prototyp nového webového sídla agentúry bol predstavený na XX. Svetovom kongrese o bezpečnosti a ochrane zdravia vo Frankfurte v auguste v súvislosti s očakávaným spustením nového webového

sídla organizácie v roku 2015. Medzitým bolo počas celého roka 2014 uverejnených 46 webových upútaviek na propagáciu publikácií, činností a podujatí a 11 tematických blogových článkov.

Z hľadiska medzinárodného vytvárania sietí sa financovanie projektu agentúry EU-OSHA na podporu krajín, na ktoré sa vzťahuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA), skončilo 30. novembra 2014. Podpora zahŕňala poskytovanie informácií, preklad kľúčových materiálov a finančnú pomoc pre národné koordinačné strediská na cestovné na semináre a zasadnutia. Agentúra takisto poskytuje pomoc zvyšovaním viditeľnosti národných koordinačných stredísk, napríklad poskytovaním hlavných prednášateľov z agentúry EU-OSHA na konferenciách o BOZP v krajinách, na ktoré sa vzťahuje IPA. Vyvinulo sa úsilie o získanie ďalších finančných prostriedkov, aby projekt mohol pokračovať v roku 2015 a v ďalšej budúcnosti.

Vo februári 2014 spustila agentúra EU-OSHA nový projekt financovaný v rámci európskej susedskej politiky (ESP), ktorý ponúka 16 partnerským krajinám na juh a východ od EÚ príležitosť vybudovať si zvýhodnený vzťah s EÚ. V rámci toho sa partnerské krajiny môžu zúčastňovať na práci agentúr, ako je EU-OSHA. Agentúra nadviazala kontakty v rámci európskeho susedstva, uskutočnili sa návštevy niekoľkých krajín a kľúčové materiály boli preložené do jazyka partnerských krajín. V roku 2015 sa budú semináre a pracovné dielne pre zástupcov krajín ESP konať v Bilbau.

AKO ZÍSKAŤ PUBLIKÁCIE EÚ?

Bezplatné publikácie:

- jeden kus:
prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<https://bookshop.europa.eu>);
- viac kusov alebo plagátov/máp:
na zastúpeniach Európskej únie (http://ec.europa.eu/represent_en.htm);
v delegáciách, ktoré sídlia v nečlenských krajinách EÚ
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_en.htm); kontaktovaním služby Europe Direct
(http://europa.eu/europedirect/index_en.htm) alebo na čísle 00 800 6 7 8 9 10 11
(bezplatné telefónne číslo odkiaľkoľvek v EÚ) (*).

(*) Za poskytnutie informácií sa neplatí, podobne ako za väčšinu hovorov (niektorí mobilní operátori, verejné telefónne automaty alebo hotely si však môžu účtovať poplatok).

Platené publikácie:

- prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Cieľom **Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA)** je prispieť k tomu, aby sa Európa stala bezpečnejším, zdravším a produktívnejším miestom na prácu. Agentúra skúma, vytvára a šíri spoľahlivé, vyvážené a nestranné informácie o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a organizuje celoeurópske kampane na zvyšovanie informovanosti. Európska únia ju zriadila v roku 1994 a sídli v meste Bilbao (Španielsko). Agentúra umožňuje spoluprácu zástupcov Európskej komisie, vlád členských štátov, organizácií zamestnávateľov a zamestnancov, ako aj popredných odborníkov vo všetkých členských štátoch EÚ a mimo nej.

**Európska agentúra pre bezpečnosť
a ochranu zdravia pri práci**

12 Santiago de Compostela,
E-48003 Bilbao – Španielsko
Tel. +34 944358400
Fax +34 944358401
E-mail: information@osha.europa.eu

<http://osha.europa.eu>